

ІЄРАРХІЧНИЙ ВИБІР КОНТРАГЕНТА У ВІДНОСИНАХ АУТСОРСИНГУ

Прохоренко О.В., Брінь П.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Розвиток господарських відносин аутсорсингу зумовлює актуальність проблеми вибору найбільш прийняттого контрагента. Для вибору контрагента у договірних відносинах, зокрема, постачання, набув застосування метод аналізу ієрархій Т.Сааті. Але відносини аутсорсингу не вичерпуються лише договорами постачання, тому оцінювання відповідності майбутнього контрагента вимогам, що обумовлені видами аутсорсингу, є нагальним питанням.

Метою проведеного дослідження була розробка методичних засад оцінювання і вибору контрагента аутсорсингу.

За даними проведених досліджень, в залежності від сукупності факторів можна виділити чотири типові стратегії аутсорсингу, які відрізняються основною метою, затребуваним ресурсом постачальника, формою договірних відносин, участю в капіталі або управлінні процесом. Відповідність контрагента обраній стратегії описується специфічними вимогами, які змінюють свою корисність (вагу) в залежності від стратегії. Вимоги, що мають однакові для всіх стратегій корисність, є загальними.

Для обрання найбільш прийняттого до обраної стратегії контрагента запропоновано чотирирівневу ієрархію, де проміжними рівнями є набори загальних і специфічних вимог, а нижчим рівнем - сукупність альтернативних контрагентів.

Для заповнення матриць попарних порівнянь обґрунтоване використання двох шляхів: прямого (зворотного) відношення – для показників, які мають безперервну функцію корисності; або встановленням умовної важливості на основі порівняння категорій контрагентів - для показників які мають дискретну функцію корисності.

Визначено корисності специфічних вимог в залежності від стратегії аутсорсингу, а також з використанням відношення відповідних величин в якості значень попарних порівнянь, розраховано власний вектор матриці, що визначає ваги кожної вимоги в межах певної стратегії. Остаточний вибір контрагента відбувається за принципом максимуму.

Застосування запропонованих методичних засад підвищує якість і обґрунтованість управлінських рішень.

Запропонована методика застосована при виборі контрагента аутсорсингу на низці промислових підприємств Харківської області.